

підвищення рівня цифрової грамотності, забезпечення інклюзивності та посилення кібербезпеки. Це дозволить створити ефективну систему електронного урядування на місцевому рівні, що відповідає сучасним потребам суспільства та сприяє розвитку децентралізації.

Список використаних джерел

1. Індекс цифрової трансформації регіонів України: підсумки 2023 року. URL: <https://bit.ly/48TrxTM> (дата звернення: 04.11.2024).
2. Звіт за результатами моніторингу: Вебдоступність сайтів державних органів влади. 2023. URL: <https://bit.ly/4fszk5q> (дата звернення: 04.11.2024).
3. Індекс цифрової трансформації територіальних громад України. 2023. URL: <https://hromada.gov.ua/index> (дата звернення: 04.11.2024).
4. Дослідження цифрової грамотності в Україні. 2023. URL: <https://bit.ly/48X4YFR> (дата звернення: 04.11.2024).

Ляшенко Н.О.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

Панасенко І.С.,

Харківський національний університет радіоелектроніки,
м. Харків, Україна

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

E-GOVERNANCE IN UKRAINE: ADVANTAGES, CHALLENGES, AND PROSPECTS

У сучасному світі розвиток цифрових технологій значно змінив спосіб взаємодії громадян з державою. Одним із ключових інструментів, що сприяє

цій трансформації, є електронне урядування. Впровадження систем електронного урядування дає можливість людям отримувати державні послуги через Інтернет, брати участь у прийнятті рішень та звертатися до органів влади. Ця тема є особливо актуальною для України, де воно стало важливою складовою державних реформ, спрямованих на підвищення прозорості та ефективності діяльності урядових структур.

Електронне урядування в Україні почало активно розвиватися з прийняттям закону "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги". Цей закон створив правову основу для використання цифрових підписів, електронної ідентифікації та інших інструментів для забезпечення надання державних послуг в електронному форматі.

Переваги використання електронного урядування:

– Простота та зручність: електронне урядування дозволяє громадянам отримувати державні послуги онлайн без необхідності відвідувати урядові установи. Наприклад, портал "Дія" надає можливість зареєструвати бізнес, замовити паспорт, подати податкові декларації тощо, що значно економить час та знижує бюрократичну тяганину.

– Прозорість та підзвітність: відкриті дані та електронні системи підвищують рівень прозорості державної влади, сприяють боротьбі з корупцією. Електронні черги та системи такі як Prozogo, зменшують фізичний контакт між громадянами та державними службовцями і можливості для хабарництва, що обмежує можливості для корупційних дій в державних закупівлях та наданні адміністративних послуг.

– Економія державних ресурсів: завдяки цифровим системам значно скорочуються витрати на паперовий документообіг та роботу з бюрократичними процесами. Автоматизація дозволяє скоротити потребу в людському ресурсі для надання послуг, що призводить до значної економії фонду заробітної плати. Це підтверджує досвід впровадження електронного урядування в таких країнах як Данія, Фінляндія, Сінгапур та Південна Корея, де

автоматизація рутинних процесів знижує необхідність у великій кількості працівників.

– Оперативність прийняття рішень: електронні сервіси забезпечують швидкий доступ до інформації та прийняття рішень, що дозволяє громадянам і бізнесу реагувати на зміни в законодавстві або регуляторних нормах у режимі реального часу.

– Безперервність державних послуг: під час війни, коли фізичний доступ до урядових установ обмежений під час повітряних тривог, електронні сервіси дозволяють громадянам продовжувати отримувати державні послуги дистанційно. Це особливо важливо для підтримки нормального функціонування суспільства в складних умовах.

– Швидке впровадження змін: завдяки цифровізації оновлення алгоритмів роботи та впровадження нововведень відбувається швидше. Це пов'язано з тим, що немає необхідності в проведенні тривалих навчань для персоналу – нові функції можуть бути автоматично інтегровані в систему.

– Незважаючи на велику кількість переваг, слід також відзначити, що існують ризики та виклики пов'язані з використанням електронного урядування.

– Цифрова нерівність: не всі громадяни мають рівний доступ до Інтернету та цифрових технологій, що обмежує можливість користування електронними послугами, особливо в сільських регіонах або серед літніх людей. Для вирішення даної проблеми необхідно: запровадити освітні програми, адаптовані до потреб старшого населення, для розвитку цифрових навичок; спростити дизайн електронних послуг щоб літні люди та ті хто не має необхідної освіти змогли зрозуміти цей функціонал; розширити можливість доступу до широкопasmового Інтернету в сільських районах.

– Кібербезпека та захист даних: поширення електронних систем несе ризики витоку персональних даних, атак на урядові сервери або шахрайства в системах ідентифікації.

– Фінансові обмеження: впровадження та підтримка електронного урядування потребує значних фінансових ресурсів. Це включає в себе як початкові витрати на розробку та впровадження систем та новітніх технологій безпеки, так і постійні витрати на їхнє технічне обслуговування, оплату серверів баз даних, оновлення та підтримку високого рівня безпеки та навчання персоналу. Брак фінансування може призвести до недосягнення очікуваних результатів, що знижує ефективність електронних послуг.

– Проблеми правового характеру: відсутність або неузгодженість правової бази щодо електронного документообігу та використання електронних підписів ускладнює впровадження нових сервісів та послуг.

– Окремі бази даних та неможливість їх взаємодії: відсутність інтеграції між різними базами даних та державними системами призводить до дублювання процесів та ускладнює обмін інформацією між державними установами. Це викликає затримки у наданні послуг та знижує ефективність систем.

– Складності взаємодії та інтеграції різних систем: через відсутність єдиного стандарту та норм для розробки електронних систем, різні платформи, які розроблялися різними командами розробників, можуть працювати з використанням різних технологій, що ускладнює їх взаємодію та інтеграцію.

Незважаючи на існуючі ризики, електронне урядування в Україні має значні перспективи розвитку. Серед основних напрямів, які можуть суттєво змінити ситуацію, є:

– Подальша цифровізація: розширення спектру електронних послуг, зокрема у сферах охорони здоров'я, освіти та соціального забезпечення, дозволить ще більше спростити доступ до державних ресурсів.

– Інтеграція сучасних технологій: використання блокчейн-технологій для забезпечення безпеки даних та прозорості процедур, а також впровадження штучного інтелекту для автоматизації процесів, можуть значно підвищити ефективність Е-урядування.

– Освіта та підтримка населення: проводячи інформаційні кампанії та навчання, можна зменшити цифровий розрив і покращити знання громадян щодо використання електронних сервісів.

Електронне урядування є важливим кроком у трансформації взаємодії між громадянами та державою, забезпечуючи зручність, прозорість та ефективність державних послуг. Однак його впровадження пов'язане з низкою викликів, таких як цифрова нерівність, захист персональних даних та необхідність підвищення цифрової грамотності населення. Подолання цих ризиків дозволить Україні значно вдосконалити якість державних послуг та побудувати більш відкриту, ефективну і доступну для всіх громадян систему урядування.

Проконова Ю. О.,

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна,

м. Харків, Україна

Сутула О. А.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,

м. Харків, Україна

E-COMMERCE ЯК СКЛАДОВА ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

E-COMMERCE AS A COMPONENT OF THE DIGITAL ECONOMY IN A GLOBALIZED WORLD

Сучасний електронний комерційний ландшафт став ареною не лише для торгівлі та комерційних трансакцій, але й для складних технологічних викликів у забезпеченні надійності та безпеки функціонування маркетплейсів. Зростаюча конкуренція, швидкий розвиток технологій та постійна необхідність